

Van: [REDACTED]

Verzonden: 08-02-2021 12:06

Aan: [REDACTED]

BCC: [REDACTED]

[REDACTED]

Onderwerp: Ter kennisname

Beste [REDACTED]

Onderstaande mail is naar de Bronckhorster raad gestuurd. Er worden vragen gesteld voor de aankomende expertavond.

Misschien komen ze al aan bod in jullie presentatie. Of worden ze nog gesteld tijdens de vragenmomenten.

Ik stuur het ter kennisname door. In hoeverre jullie bepaalde vragen kunnen behandelen, laten we aan jullie.

Bedankt. En tot woensdag!

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]

Verzonden: woensdag 3 februari 2021 22:48

Aan: Bronckhorst-POB-Griffie <griffie@bronckhorst.nl>

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Vragen expertavond windenergie en gezondheid

Geachte griffier,

In de bijlage vindt u een document met een aantal vragen die door o.a. een aantal medici uit de regio is opgesteld. We zouden deze vragen graag behandeld zien worden tijdens de expertavond van 10 februari aanstaande betreffende windenergie en gezondheid.

Graag ontvang ik een ontvangst- en daarmee tevens leesbevestiging en vertrouw ik er op dat bijgevoegd document gedeeld zal worden met de raadsleden en burgemeester.

Ik heb de experts [REDACTED] en [REDACTED] toegevoegd in de cc. [REDACTED] heb ik helaas geen mailadres kunnen vinden. Zou u het document ook kunnen delen met [REDACTED]?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] huisarts i.o.

Mede namens,

[REDACTED] uroloog

[REDACTED] KNO-arts

[REDACTED] huisarts

[REDACTED] huisarts

emeritus-hoogleraar KNO-heelkunde en filosoof

Met vriendelijke groet,

cluster Wonen en werken

gemeente Bronckhorst

Elderinkweg 2

T (0575) 75 02 50

7255 KA Hengelo (Gld)

Postbus 200

7255 ZJ Hengelo (Gld)

W www.bronckhorst.nl

Vragen voor expertmeeting Bronckhorst over Industriële Windturbines (IWT's) en gezondheid

Met de bedoeling om de wereld vrij van de schadelijke effecten van fossiele brandstoffen te maken, waren wij in de veronderstelling dat industriële windturbines louter goed voor de natuur en de toekomst van de wereld zijn. Daarnaast dat ze veilig en stil zijn en vooral geen inbreuk maken op ons welzijn.

Na onderzoek blijkt dat al dit niet waar is. Dit beginnen steeds meer mensen zich te realiseren.

Industriële windturbines maken wel veel geluid, zowel in het hoorbare als in het niet hoorbare register. Ze zijn bewezen ongezond voor omwonenden.

Industriële windturbines veroorzaken gezondheidsschade volgens de definities van de wereld gezondheid organisatie (WHO) en naar de mening van een groeiend aantal artsen in Nederland.

Wetenschap heeft keer op keer aangetoond dat geluid gezondheidsschade kan veroorzaken. IWT-geluid geeft slaapstoornissen, cardiovasculaire schade, gehoor problemen zoals oorsuizen, hyperactivatie van het autonome stelsel, angst, stress, concentratiestoornissen en ontwikkelingsstoornissen bij kinderen.

Het lijkt erop dat wetenschappelijk bewijs bewust wordt genegeerd.

Volgens de uitspraak van het Europese Hof in juni 2020 moeten de initiatiefnemers wetenschappelijk bewijzen dat een project een verbetering van de leefomstandigheden van de omwonenden brengt, of op zijn minst geen verslechtering veroorzaakt. Dit geldt dus ook voor het plaatsen van industriële windturbines.

Vragen aan de raad van Bronckhorst en het expert panel:

1.

Waarop baseert u (en de windturbine producent) dat windturbines veilig zijn en welke definitie voor veiligheid wordt gebruikt?

Kunt u hiervoor in de literatuur gepubliceerde bewijzen produceren?

2.

Bent u op de hoogte van de bevindingen van NASA in de jaren 80 in het oorspronkelijke onderzoek naar de gezondheid schade van windturbines met betrekking op infrageluid (N.D. Kelley, et. al.)?

Onderkent u dat IWT's laag frequente trillingen en geluid produceren?

Onderkent u dat laag frequent geluid aantoonbaar invloed kan uitoefenen op de menselijke fysiologie en dat aangetoond is dat dit kan leiden tot chronische gezondheidsschade?

Indien niet, op grond van welk onderzoek kunt u aantonen dat infrageluid niet gevaarlijk is voor de gezondheid van omwonenden?

3.

Net als koolmonoxide, methaan, radioactiviteit en asbest is ook infrageluid, hoewel niet hoorbaar, aangetoond schadelijk voor de gezondheid. Dit is in een toenemende hoeveelheid artikelen bewezen.

Kunt u aantonen dat negatieve effecten van infrageluid op de gezondheid van omwonenden niet van toepassing is bij het plaatsen van IWT's in Bronckhorst?

4.

De wereldgezondheid organisatie (WHO) definieert gezondheid als: 'Een staat van compleet fysiek, mentaal en sociaal welzijn en niet enkel de afwezigheid van ziekte of gebrek'.

Onderkent u dat het gaan plaatsen van een windturbine dicht bij bewoning voor meerdere bewoners dermate bedreigend is dat hun mentaal en sociaal welzijn hieronder lijdt?

Accepteert u dit als bijwerking van het plaatsen van windturbines?

5.

In de meeste landen is er sprake van een afstandsnorm voor industriële windturbines ten opzichte van omwonenden. Deze is zeer variabel per land en wordt steeds ruimer gesteld vanwege het groeiend besef van de schade op omwonenden. Nederland is een van de meest dicht bevolkte landen van de wereld.

In Nederland is gekozen voor een geluidsnorm op de gevel en niet voor een afstandsnorm. Deze is bovendien recent bijgesteld zodat er dichterbij woningen kan worden gebouwd. De geluidsmeting is zeer afhankelijk van een complex aan factoren. Hiermee is deze dan ook nagenoeg onmogelijk te bepalen, voorafgaand aan plaatsing van een IWT.

Kunt u aangeven op welk onderzoek de huidige normen zijn gebaseerd?

Wat waren hier de uitgangspunten en hoe is zeker gesteld dat binnen deze normen de gezondheid van omwonenden is gegarandeerd?

6.

Komt er een onafhankelijk onderzoek naar de verwachte geluidshinder van IFLN voor de plaatsing van IWT's in Bronckhorst?

7.

Kunt u de volgende onderzoeksgegevens uit Nederland produceren?

Wat is bekend over de maximale geluid belasting aan gevels en hoe is dit gemeten?

Zijn u onderzoeken bekend waarbij gedurende een jaar is gemeten of de waardes daadwerkelijk beneden de gemiddelden bleven?

Hoe worden de geluidsnormen in Bronckhorst toegepast, hoe gaat u deze controleren en wat is de consequentie als deze worden overschreden?

Wat is uw oplossing als piekbelasting ver over de toegestane waarden heen gaat en daarmee gezondheidsschade veroorzaakt terwijl de gemiddelde geluidsbelasting onder de norm blijft?

8.

Hoe gaat u om met de volgende situatie: Een windturbine kan in potentie bekende en nog onbekende gezondheidsschade opleveren. Behoorlijk bestuur vereist dat de betrokkenen hiervan op de hoogte worden gebracht waarbij een informed consent wordt ondertekent waarin deze mogelijke risico's zijn besproken en geaccepteerd.

Hebt u, of bent u van plan een dergelijke procedure te gaan gebruiken?

9.

Wat doet u als burgers in uw gemeente klachten gaan ontwikkelen als gevolg van de geplaatste IWT's?

Wie neemt hiervoor de verantwoordelijkheid en waar kan de burger terecht met deze klachten?

10.

Slecht slapen als gevolg van geluid is volgens de WHO de grootste bedreiging voor de gezondheid van mensen. De impact van een slechte nachtrust is volgens een aantal huisartsen uit onze regio van niet te onderschatten invloed op het welbevinden en de gezondheid van mensen.

Wat is u bekend uit slaapregistraties ten aanzien van bloeddrukverhoging en hartslagversnelling, onderzocht bij omwonenden van IWT's?

Wat is u bekend uit onderzoek naar veranderingen in voorgeschreven slaap- en depressie medicatie bij omwonenden van IWT's?

Wat is uw rol in het beschermen van uw bevolking tegen dit gezondheidsgevaar en voldoet u hiermee aan het voorzorgprincipe?

11.

In windpark Spui blijken 6 van de 12 gezinnen na plaatsing van de IWT's te zijn verhuisd door ernstige hinder van de IWT's. Volgens de WHO is dit een verlies aan kwaliteit van leven met grote consequenties.

Als iets dergelijks in Bronckhorst ook gebeurt, voelt u zich hiervoor dan verantwoordelijk?

Wat zegt u tegen deze gezinnen?

12.

Er wordt landelijk vanuit gegaan dat 10-11% van de burgers last mag hebben van hinder door IWT's. Op basis van onderzoek uit 2008 met veel lagere windturbines ervaart 9% ernstige hinder binnenshuis en ervaart 20% ernstige hinder buitenshuis. De verwachting is dat hogere windturbines meer last veroorzaken.

Is dit ook de mening van de Gemeente Bronckhorst?

Hoe legt u verantwoording af aan deze getroffen burgers?

13.

Het is in het huidige tijdsgewricht mogelijk om monitoring van gezondheidsparameters bijna 24/7 te laten doorgaan.

Bent u bereid voor omwonenden in een straal van 5 km rondom een windmolen langdurig dergelijke monitoring te laten uitvoeren om aan te tonen dat de IWT's geen invloed uitoefenen op hun gezondheid?

Bent u bereid om dit onderzoek te financieren?

Bent u bereid consequenties aan een dergelijk onderzoek te verbinden?

14.

Zoals u op het nieuws hebt kunnen zien is er in IJburg Amsterdam recent veel protest geweest tegen de plannen om IWT's dicht bij de bewoning te plaatsen. Opvallend was dat dit vooral Groen Links stemmers betrof die in opstand kwamen tegen hun Groen Links burgemeester en wethouder energietransitie.

Mede daardoor is ook daar een expertmeeting georganiseerd. Er is sprake van een zeer gevarieerd panel met verschillende expertise en zowel pro- als contra windenergie.

De heer Van den Berg, onafhankelijk adviseur geluid en omgeving bij Mundonovo sound research

De heer mr. ing. Blankvoort MBA, ingenieursbureau Cauberg-Huygen

Prof. Emeritus. Feenstra, emeritus KNO-heelkunde, Erasmus MC

De heer Van der Gaag, Nederlandse Vereniging Duurzame Energie

De heer Heitkamp, commercieel ingenieur bij Vestas
De heer De Jong, medewerker Public Affairs bij Natuurmonumenten

De heer De Jong, Natuur & Milieu

De heer dr. ir. De Laat, klinisch-fysicus – audioloog, LUMC

De heer ir. Pieters, Onderzoeksbureau Nederwind

Mevrouw Zierleyn, projectleider Regionale Energie Strategie bij Vogelbescherming Nederland

Hoe beschouwt u de waarde van een expertmeeting gezondheid in Bronckhorst waarbij onvoldoende duidelijk wordt of er een goed evenwicht bestaat tussen pro en con?

Een expertmeeting in Amsterdam dient hetzelfde doel als in Bronckhorst. Wat doet u met de uitkomst van de expertmeeting in Amsterdam?

Bent u van plan de discussie die in Amsterdam gevoerd wordt in Bronckhorst aan te bieden aan de burgers?

Hoe weten de burgers van Bronckhorst dat de uitspraken van de heren Lex Groenewold en Jaap de Wolf en de heer Geert Draaijers gevat zijn in evidence?

Kunt u de disclosures van de experts op de avond van de expertmeeting voor ons presenteren?

15.

De 2018 update van de WHO richtlijn over geluidsoverlast laat significante veranderingen zien:

“Er is sterker bewijs voor cardiovasculaire en metabole effecten van omgevingsgeluid”

“Er zijn nieuwe geluidsbronnen geïnccludeerd als geluidsoverlast bronnen. Hier hoort de industriële windturbine ook bij.”

“Er wordt een meer gestandaardiseerde methode gehanteerd om bewijs te valideren”

“De systematische review van bewijsvoering definieert de relatie tussen blootstelling aan geluid en gezondheidsuitkomsten”

“Er wordt over langere perioden gemeten om de effecten van geluid en de bijwerkingen hiervan beter te kunnen voorspellen”

Bent u bekend met deze update?

Accepteert u deze update als een sterke aanwijzing dat de inzichten over de gezondheid effecten van geluid gemaakt door windturbines aan voortschrijdend inzicht onderhevig zijn?

Beschouwd u deze update als voldoende grond om minimaal te twijfelen aan de veiligheid van burgers die te dicht bij IWT's wonen?

Verwacht u dat het RIVM op grond van deze update, naast het groeiend bewijs dat geluid slachtoffers maakt, haar mening over de normen voor de maximale toelaatbare geluidsblootstelling gaat aanpassen?